

<p>Vindsröjt och mörklagt</p> <p>I april 1940 belamrades trottoarerna framför de stora städernas hyreshus med gamla möbler, lådor, kartonger, leksaker, textilier och papper. Hyresgäster och lejda bärare kånkade i trapporna med ting som inte sett dagens ljus på länge. Bråten kördes på stadens bekostnad till soptipp. Det var den stora vindsröjningen, som föranleddes av de krigförande ländernas första erfarenheter av brandbomber.</p> <p>Under året före kriget hade myndigheterna uppmanat till frivillig utröjning, men nu utfärdades förbud mot att förvara brännbart gods på vindarna. Särskilt gällde detta i hus med en murad eller gjuten brandbotten under vindsutrymmet som kunde stoppa bomberna. I hus med vanlig trossbotten överst väntades bomberna slå igenom denna och explodera längre ned och då spelade vinden mindre roll.</p> <p>Det blev litet av folkfest över vindsröjningen när familjerna tvångs visa upp generationers samlade skräp för varann. Ett och annat värdefullt hamnade väl också på tippet. Barnen hittade roliga grejor som de försökte gömma undan och många passade på att göra sig av även med sådant som inte var brännbart.</p> <p>Under året före kriget hade det kommit förebud om vad som kanske var på väg. I början av 1939 invigdes landets första gasmaskfabrik i Brastad i Bohuslän. En "folkgasmask" kom i handeln. Giftgasen framstod som skräckvapnet framför andra alltsedan första världskriget då den hade satts in på Västfronten. (Gas skulle dock inte komma att användas i själva krigfäringen den här gången — däremot i de tyska förintelselägren.) I maj hölls ett antal "luftskydds dagar" da en kortge på femtio lastbilar for omkring med förevisningsmateriel och demonstrerade verkan av bombnedslag och</p>	<p>Blacked Out with a Cleared Out Attic</p> <p>In April 1940 the sidewalks in front of the apartment complexes of major streets were cluttered up with old furniture, boxes, cartons, toys, bolts of cloth and paper. Tenants and hired porters lugged down stairs things that hadn't seen the light of day in some time. The rubbish was driven at city expense to the dump. That was the big attic clearing out that was brought about by the war-faring countries' first experiences with incendiary bombs.</p> <p>During the year before the war the authorities had urged a voluntary clearing out, but now a prohibition was issued against storing combustible goods in attics. This especially applied in dwellings with fireproof attic floors that could withstand bombs. In dwellings with common double flooring overhead it was expected that the bombs would break through that and explode further down, and then the attic didn't play so much of a role.</p> <p>There was little celebrating over the attic clear-out when families were forced to produce, bit by bit, the assembled refuse of generations. A valuable thing or two undoubtedly also ended up at the dump. Children found fun items that they tried to hide away, and many even kept an eye out for the opportunity to put them with what wasn't combustible.</p> <p>The year before the war had brought a portent of what might be on the way. In the beginning of 1939 the country's first gas mask factory opened for business in Brastad, Bohuslän. A "people's gas mask" appeared on the market. Poison gas had stood out as the most terrifying of weapons ever since World War I, when it had been introduced on the Western Front. (Gas, however, wouldn't come into use in warfare itself this time -- just in German death</p>
---	--

luftskyddets möjligheter att mildra följderna.

Före andra världskriget hade verkan av modern flygbombning förevisats för världen i spanska inbördeskriget. Tyskarna hjälpte 1937 upprorsgeneralen Franco med att bomba några städer, däribland Guernica, vilket fick Picasso att i protest måla sin berömda tavla med samma namn.

Det civila luftskyddet organiserades 1937 med hjälp av en luftskyddslag och sattes under ledning av en central luftskyddsstyrelse. Denna var bara ett konsultativt organ. Det praktiska ansvaret låg på länsstyrelserna. Därtill uppstod en mängd frivilliga luftskyddsföreningar som tog itu med olika uppgifter på sina orter.

Med utgångspunkt från lagstiftningen vidtogs åtgärder när det gällde alarmeringsanordningar (t ex sirenerna på taken som kallades Hesa Fredrik) och skyddsrum. Gasmasker lades i förråd. Hjälpplatser och sjukutrymmen förbereddes. Man planerade hur man skulle få personal till luftskyddstjänst, röjningsarbete, sjukvård, rapportering och upprätthållande av ordningen. Det var meningen att rekryteringen huvudsakligen skulle ske på frivillig väg, men i bakgrunden fanns en lagstiftning som gjorde det möjligt att ta ut folk med tvång.

För utrymning av städernas befolkningar och deras inkvartering i landsbygdsområden fanns en utrymningskommission och kommunala inkvarteringsnämnder. Vid krigsutbrottet registrerades genom skolorna 9-14-åringar för eventuell "tvångsbortflyttning" från farliga områden.

Under hösten tvingades befolkningen i tätorterna att mörkklagga sina bostäder. De måste skaffa svart mörkklagningspapper eller masonitskivor att sätta för fönstren, för att inget ljus skulle slippa ut som kunde vägleda fiendliga flygare på flätten. Under en rad övningar kontrollerades effektiviteten av

camps.) In May a number of "civil defense days" were held in which a motorcade of fifty trucks drove around with exhibit materials and demonstrated the effects of bomb hits and the possibility of milder consequences through civil defense.

Before World War II the effects of modern aerial bombing had been demonstrated to the world in the Spanish Civil War. In 1937 the Germans helped insurgent general Franco by bombing some cities, among them Guernica, which caused Picasso, in protest, to paint his famous picture by the same name.

The civil air defense was organized in 1937 with the help of a civil defense law and placed under the leadership of a central civil defense board. That was only a consulting agency. The practical responsibility lay with the county administrative boards. Besides that a large quantity of volunteer civil defense societies arose and went to work with data unique to their localities.

With legislation as the starting point measures were taken regarding alarm devices (for example roof-mounted air raid sirens, known as Wailing Winnies). Gas masks were put in storage. Aid stations and hospital beds were prepared. Plans were made for acquiring staff for civil defense service, the clearing away of rubble, care of the sick, reporting and the maintaining of order. The intent was that recruitment would be mainly voluntary, but in the background there was legislation that made it possible to take people by force.

For the evacuation of city populations and their lodging in rural areas there were an evacuation commission and local accommodation committees. At the outbreak of war 9-14-year-olds were registered through the schools for possible "compulsory removal" from dangerous areas.

inspektionspersonal på gatorna. I många år efter kriget kunde man på insidan av fönsterkarmar hitta små hakar som hållit fast mörkläggningsskivorna.

During the fall people in densely populated areas were forced to black out their residences. They had to obtain dark blackout paper or Masonite boards to place over windows so that no light could escape and guide enemy pilots at night. Through a series of drills the effectiveness of inspection personnel on the streets was maintained. For many years after the war one could find, inside of window frames, small cuts where blackout boards had been held in place.